

Eläinlääkäriliiton eläinten hyvinvointipalkinto uuden sukupolven sikatilalle:

Paijan tila Urjalassa

Liiton neljännen eläinten hyvinvointipalkinnon sai urjalalainen Paijan tila. Palkinto annettiin Eläinlääkäripäivien avajaisissa 28. marraskuuta täysin uudella tavalla suunnitellulle ja rakennetulle sikalalle.

Teksti ja kuvat: Anna Parkkari

Paijan tilan sikalassa on kiinnitetty erityisesti huomiota sikojen ja työntekijöiden hyvinvointiin sisäilman laadusta tappeluiden vähentämiseen, ruokinnan järjestämiseen, virikkeisiin ja tilan määrään ja toimivuuteen. Lihasikalan ja tilateurastamon omistavat urjalalaiset **Henna** ja **Juha Paija**. Sikalassa on nyt noin 700 sikaa.

Tässä on lista ominaisuuksia, jotka antavat tällä tilalla mahdollisuuden eläinten ja tuottajien hyvinvointiin: kattokorkeudeltaan seitsenmetrinen, hyvän sisäilman mahdollistava tila, olkikuivitus, sopiva ryhmäkoko (30–40), koko elämänsä samassa ryhmässä elävät porsaas, karsinatilaa liki kaksinkertaisesti lainsäädännön minimivaatimukseen nähden, ulkoilumahdollisuus kesäaikaan, teurastus tilan omassa teurastamossa ilman pitkää kuljetusta ja motivoituneet nuoren polven omistajat.

”Tilan isäntäväki on huomionnut hienolla tavalla sikojen hyvinvoinnin ja tehnyt rakennusratkaisut sitä kunnioittaen. Myös sikalan työskentelyolosuhteet on suunniteltu pohtien koko elin- ja työkaarta. Se on tärkeää, koska eläinten hoitajien jaksaminen pitkällä aikajänteellä on ehto eläinten hyvinvoinnille. Sikalan tilaratkaisuilla ja käytännöllä ehkäistään menestyksekkäästi sikojen tappeluita ja hännänpurentaa”, sanoo Eläinlääkäriliiton eläinsuojeluvaliokunnan puheenjohtaja **Maria Wahlfors**. Sikala otettiin käyttöön keväällä 2018.

ENITEN MENEÄ AIKAA TARKKAILUUN

Sikalan sisäilman laatu on erinomainen. Lattialämmitys, avattavat seinät ja ikkunaluukut eli niin sanotut kennoikkunat sekä

Tila on lähes kymmenen metriä korkea ja tarkkailutasanteelta on hyvät näkymät. Karsinoita on yhteensä 20, joista yksi on tulo- ja yksi sairaskarsina.

Rakennus otettiin käyttöön keväällä 2018. Ulkoilalueet ovat katon alla ja oikealla näkyy kuvaushetkellä syyskuussa keskeneräinen, nyt valmis kaksoisaita eläintautien varalta. Aidan sisäpuolta mahtuu ajamaan traktorilla. Rakennuksen isosta tummasta ovesta ajetaan lannat traktorilla.

katon ikkunaluukut, niin sanottu valoharja, antavat mahdollisuuden säätää sikalan ilmanvaihtoa sään mukaan siten, että ilma on aina raikas. Katto on korkeimmalta kohdalta noin seitsemän metrin korkeudessa.

Korkean rakennuksen valvomosta on näkymä koko sikalaan, mikä helpottaa sikojen kokonaisvaltaista tarkkailua. Tarkkailuun käytetään päivittäin runsaasti aikaa, ja sen kerrotaankin olevan eniten aikaa vievä työ sikalassa. Myös liiton eläinsuojeluvaliokunnan käynnillä todettiin, että varta vasten tähän käyttöön suunniteltu tila ja näkymä toimivat hienosti, myös valokuvaukseen.

SIKA OMASSA RYHMÄSSÄÄN MELKEIN SYNTYMÄSTÄ

Siat ovat karsinoissa 30–40 sian ryhmissä. Välytysporsaat tulevat ryhminä kahdesta vapaaporsitussikalasta, suurin osa **Satu** ja **Tuomas Levomäeltä** Loimaalta ja pieni määrä Ollikkalan olkipossulta.

Ryhmät ovat eläneet yhdessä lähes syntymästään saakka eikä niitä sekoitella Paijan tilalla. Sikalassa on 18 varsinaista karsinaa, yksi vastaanottokarsina ja yksi sairaskarsina.

Ryhmä välytysporsaita iältään 9–11 viikkoa saapuu kerran viikossa vastaanottokarsinaan, jossa ne loislääkitään ennen siirtämistä varsinaiseen karsinaan. Vastaanottokarsinan lattiasta noin kaksi kolmannesta on ritilälattiaa. Sairaskarsina on ollut hyvin vähällä käytöllä, koska sairastavuus on vähäistä.

ELÄINLÄÄKÄRILIITON ELÄINTEN HYVINVOINTIPALKINTO

- Palkinto voidaan myöntää yhdelle tai useammalle henkilölle tai yhteisölle, jotka laajasti tulkiten toimivat eläinten parissa.
- Palkinnolla kannustetaan entistä parempaan eläinten hyvinvoinnista huolehtimiseen sekä halutaan kiinnittää huomiota ja palkita erinomaisella tavalla tässä onnistuneita tahoja.
- Palkinto on annettu aiemmin vuosina 2009, 2012 ja 2015, aina Eläinlääkäripäivien avajaisissa.
- Palkinnon myöntämisestä päättää Eläinlääkäriliiton hallitus liiton eläinsuojeluvaliokunnan esityksestä.
- Palkittava valitaan jäsenten esittämien ehdotusten joukosta.
- Palkintorahat 3000 euroa on tähän mennessä joka kerran lahjoittanut Suomen Messusäätiö.

Palkinnoista voi lukea lisää www.sell.fi, katso etusivu tai Eläinlääkäriliitto, Toiminta, Liiton palkinnot.

”Meidän toimintaan vapaaporsitussiat sopivat hyvin. Ne kasvavat nopeammin, ovat tottuneet olkeen ja häiriökäyttäytymistä on vähän”, kertoo Henna Pajja.

RUOKINTAJÄRJESTELYT VÄHENTÄVÄT TAPPELUJA

Sikalassa on jatkuva ruokinta. Ruokinta-alue on suorakaiteen muotoisen karsinan toisessa päässä muuta karsinaa hieman korkeammalla. Ruokinta-alue on erotettu muusta karsinasta väliseinällä, jonka kummallakin sivulla on kulkuaukko. Jatkuva ruokinta ja toimintojen sijoittelu näin antaa eläimille mahdollisuuden väistää toisiaan, mikä vähentää kiistoja.

Eläimille annettavan kivennäisen raaka-aine tulee ulkomailta ja muutoin rehu on kotimaista: omaa viljaa ja härkäpapua sekä lisänä tilalle räätelöity soijaton täydennysrehu. Tilalla on viljelyksessä sata hehtaaria peltoa, josta vuokrattua on 15 hehtaaria. Näiden tuotanto riittää 85 prosenttisesti oman Paijan Pihattosikalalan rehustukseen. Täydennys hankitaan naapureilta.

Ruokinta-alueella on ritilälattia, muuten karsinan lattia on kiinteä. Sikalassa on runsas olkikuivitus, mikä antaa eläimille mahdollisuuden lajityypilliseen tonkimiseen. Karsinan toisessa päässä on sikojen vessa-alue, joka on kuivittamaton ja jossa ei ole lattialämmitystä kuten muussa osassa karsinaa. Ulostee on helppo siivota koneellisesti, tilat ja ovien sijainti on suunniteltu juuri tätä varten. Kuivikkeet

vaihdetaan 2–3 kertaa viikossa. Tilalla on oma hakevoimala.

Sioilla on ulkoilumahdollisuus ison osan vuodesta, jolloin tilaa on käytössä vielä enemmän sikaa kohti. Ulkoalueella on uusimmat eläintautisäädökset täyttävä kaksoisaita, ja myös ulkoalue on suunniteltu siivottavaksi koneellisesti.

Helteisiä kesä varten Paijat ovat pohjineet suihkumahdollisuutta sioille. Sen sijoituspaikka olisi ruokintapöydällä, koska siellä on ritilälattia. ”Ruuat pitää tietenkin saada pysymään kuivina”, sanoo Henna Paija.

OMA TILATEURASTAMO

Noin puolivuotiaat siat teurastetaan omassa tilateurastamossa. Sinne on 200 metrin kuljetusmatka, mikä vähentää eläinten stressaantumista.

Kerran viikossa teurastetaan yksi karsinallinen omia sikoja. Eläinsiirtoreitit on suunniteltu huolella mahdollisimman suoriksi, selkeiksi ja 90 asteen kulmia vältetään. ”Valoilla voidaan vaikuttaa paljon sikojen kuluun”, kerrotaan tilalta.

Teurastamoon otetaan vastaan myös nautoja, hevosia ja lampaista pieniä määriä. Teurastuspäiviä on vain yksi viikossa ja eläimet tuodaan sen aamuna. Kuljetukset hoitavat eläinten omistajat.

Triikiininäytteet toimitetaan Forssaan HK:n laboratorioon. ”Näytteiden vientiin menee puolitoista tuntia. Jos tämä paikka lopettaa näytteiden vastaanoton, matka pitenee mahdottomaksi. Yhteistyö on meille ehdottoman tärkeää”, kerrotaan tilalta.

HYVIN POHDITTU JA SUUNNITELTU

Paijat kertovat, että uutta toimintaa suunniteltiin aktiivisesti yli kaksi vuotta. Idea kypsyi paljon pidempään, vuosien varrella. Juha Paija kävi muun muassa Tanskassa tutustumassa valikoituihin tilakohteisiin eläinlääkärisarensa **Jaana Pehkosen** ja kohteet valinnee eläinlääkäri **Kalle Hakalan** kanssa.

”Asumme tilalla ja halusimme saada itsellemme mielekkään työn. Ajatteleminen, että me tuotamme lihaa, joka maksaa perinteistä enemmän ja jota syödään vähemmän. Tällä erää kaikki tuottamamme liha menee hyvin kaupaksi, osa suoraan ravintoloihin. Mietimme toki, maksaako näin iso investointi itseään koskaan.” Ti-

Tilan ja tilateurastamon omistavat Henna ja Juha Paija. Tila on Juhan kotitila ja *Paijan Pihattopossu* on tilan tuotenimi.

lalla ja teurastamolla on omistajien lisäksi neljä työntekijää.

Sikalan tuntevat hyvin myös eläinlääkärit **Jouko Jakala** ja **Johanna Bäckström**, jotka ovat myös teurastamolla lihan tarkastajina. Teurastamon valvova eläinlääkäri on **Anne Woivalin**.

Eläinlääkäriliiton hyvinvointipalkinnon 2018 myöntämisen perusteluissa todetaan näin: ”Sikalaa suunniteltaessa on huolellisesti vertailtu erilaisia ratkaisuja ulkomailla ja Suomessa. Paijat ovat ennakkoluulottomasti kokeilleet asioita, joilla eläinten hyvinvointia voidaan lisätä, ja mahdollisiin ongelmiin on puututtu värittömästi.”

Kirjoittaja on Eläinlääkäriliiton tiedottaja ja Eläinlääkärilehden toimituspäällikkö, FM.

Ruokintapöytä on karsinaa korkeammalla, sinne on kaksi kulkureittiä ja ruokinta on jatkuva.